

Αριθμ. Πρωτ. ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ:	7
Αριθμ. Πρωτ. ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ:	5
Ημερομ. Κατάθεσης:	27/5/2026
Ώρα κατάθεσης:	14:27'

Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Επερωτήσεων

Αριθμ. πρωτ. Επερωτήσεων: 7
Αριθμ. πρωτ. Επικαίρων Επερωτήσεων: 5
Ημερομηνία κατάθεσης: 27/5/2026
Ώρα κατάθεσης: 14.27'

Αθήνα, 27 Μαΐου 2026

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΠΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Ενεργειακή μετάβαση για τους λίγους, ανεργία και αδιέξοδο για τις τοπικές κοινωνίες»

Η ανάγκη σταδιακής απεξάρτησης από ορυκτά καύσιμα, τον λιγνίτη είχε ήδη τεθεί ως εθνικός και ευρωπαϊκός στρατηγικός στόχος, ιδιαίτερα μετά την επικύρωση της Συμφωνίας των Παρισίων, και είχε ενσωματωθεί στον ενεργειακό σχεδιασμό της χώρας με συγκεκριμένους όρους, προϋποθέσεις και εγγυήσεις. Κανείς δεν αμφισβήτησε ποτέ ότι η χώρα όφειλε να περάσει σε ένα νέο, καθαρότερο ενεργειακό μοντέλο. Το κρίσιμο ερώτημα ήταν και παραμένει με ποιο σχέδιο, με ποια ταχύτητα, με ποιες κοινωνικές εγγυήσεις και με ποια στρατηγική για την οικονομία και την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας θα γινόταν αυτή η μετάβαση.

Η πρώτη ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική για την ενεργειακή μετάβαση διαμορφώθηκε μέσα από το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα -κατά τη διακυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ τα έτη 2018-2019, σε πλήρη συνάφεια με τους τότε ευρωπαϊκούς στόχους. Η φιλοσοφία εκείνου του σχεδιασμού δεν αντιμετώπιζε την απολιγνιτοποίηση ως μια λογιστική διαδικασία βίαιου κλεισίματος μονάδων, αλλά ως μια σύνθετη εθνική μετάβαση που όφειλε να ισορροπεί ανάμεσα σε τρεις αδιαπραγμάτευτους πυλώνες.

Ο πρώτος πυλώνας σχεδιασμού μας ήταν **η ενεργειακή ασφάλεια της χώρας**. Δηλαδή η δυνατότητα να υπάρχει επάρκεια ενέργειας σήμερα και στο μέλλον, χωρίς επικίνδυνες εξαρτήσεις, χωρίς γεωπολιτική ευαλωτότητα και χωρίς να μετατρέπεται η χώρα σε όμηρο των διεθνών αγορών καυσίμων. Η σημασία αυτού του παράγοντα επιβεβαιώθηκε δραματικά τα τελευταία χρόνια μέσα από τις διεθνείς κρίσεις και τους πολέμους που επηρέασαν τις αγορές ενέργειας και εκτόξευσαν τις τιμές του ορυκτού φυσικού αερίου. Η σημερινή πραγματικότητα καταρρίπτει το κυβερνητικό αφήγημα ότι η ενεργειακή μετάβαση μπορεί να γίνεται με μονοδιάστατη εξάρτηση από το εισαγόμενο ορυκτό φυσικό αέριο και χωρίς σοβαρό σχεδιασμό ενεργειακής αυτονομίας.

Ο δεύτερος πυλώνας ήταν **η πρόσβαση πολιτών και επιχειρήσεων σε φθηνή ενέργεια, με όρους Ενεργειακής Δημοκρατίας**. Η ενεργειακή μετάβαση δεν μπορεί να θεωρείται επιτυχημένη όταν οδηγεί σε ακριβότερο ρεύμα για τα νοικοκυριά, σε ασφυξία για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και σε διαρκή ανασφάλεια για το ενεργειακό κόστος παραγωγής. Η ενεργειακή πολιτική δεν αποτελεί χρηματιστηριακό προϊόν. Είναι δημόσιο αγαθό και βασική προϋπόθεση κοινωνικής συνοχής και οικονομικής βιωσιμότητας. Για

αυτό και ο σχεδιασμός εκείνης της περιόδου συνέδεε τη μετάβαση με την ενεργειακή δημοκρατία, με την αυτοπαραγωγή, την αυτοκατανάλωση και τις ενεργειακές κοινότητες, ώστε οι πολίτες και οι τοπικές κοινωνίες να συμμετέχουν ενεργά στο σχεδιασμό και στα οφέλη της νέας εποχής και όχι να παρακολουθούν ως θεατές τη συγκέντρωση της αγοράς ενέργειας σε λίγους ισχυρούς παίκτες.

Ο τρίτος πυλώνας αφορούσε την **δίκαιη μετάβαση** και **περιβαλλοντική συμβατότητα**. Η μείωση των εκπομπών και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελούσαν και αποτελούν αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα. Όμως η περιβαλλοντική πολιτική δεν μπορεί να αποσυνδέεται από την κοινωνική δικαιοσύνη και την δίκαιη μετάβαση. Δεν μπορεί να γίνεται πράσινη μετάβαση πάνω στα ερείπια ολόκληρων περιοχών της χώρας. Δεν μπορεί να μιλά κανείς για κλιματική ευθύνη όταν αφήνει πίσω του ανεργία, εγκατάλειψη, δημογραφική κατάρρευση και ενεργειακή φτώχεια.

Ακριβώς εδώ βρίσκεται η μεγάλη πολιτική ευθύνη της κυβέρνησης ΝΔ μετά το 2019. Διότι αντί να συνεχίσει και να βελτιώσει έναν σταδιακό και ισορροπημένο σχεδιασμό μετάβασης, επέλεξε έναν αιφνιδιαστικό, βίαιο και χωρίς επαρκή τεκμηρίωση δρόμο απολιγνιτοποίησης. Η εξαγγελία του κ. Μητσοτάκη από το βήμα του ΟΗΕ τον Σεπτέμβριο του 2019-που αιφνιδίασε ακόμη και τους υπουργούς του- για κλείσιμο των λιγνιτικών μονάδων έγινε χωρίς να έχει προηγηθεί ολοκληρωμένη μελέτη επιπτώσεων, χωρίς εμπειριστατωμένο σχεδιασμό, και χωρίς να έχει παρουσιαστεί αξιόπιστο σχέδιο παραγωγικής ανασυγκρότησης για τη Δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη. Ουσιαστικά πραγματοποιήθηκε χωρίς να υπάρχουν εγγυήσεις για την απασχόληση, την ενεργειακή ασφάλεια και τη συγκράτηση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας.

Ο ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ από τότε προειδοποιούσε ότι η απολιγνιτοποίηση χωρίς σχέδιο δίκαιης μετάβασης θα οδηγούσε με μαθηματική ακρίβεια σε αποβιομηχάνιση, ενεργειακή εξάρτηση και κοινωνική αποδιάρθρωση τις λιγνιτικές περιοχές. Με ανάλογη Επίκαιρη Επερώτηση το 2020 είχαμε επισημάνει ότι η μετάβαση δεν μπορεί να γίνεται ερήμην των τοπικών κοινωνιών και χωρίς ισχυρή δημόσια παρέμβαση για την προστασία της εργασίας, της τοπικής οικονομίας και της κοινωνικής συνοχής.

Σήμερα, επτά (7) χρόνια μετά, η πραγματικότητα είναι αμείλικτη. Η Δυτική Μακεδονία και η Μεγαλόπολη βιώνουν τη συρρίκνωση της παραγωγικής τους βάσης, την απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας, τη φυγή νέων ανθρώπων, τη μείωση του πληθυσμού και την αβεβαιότητα για το μέλλον. Και το πιο οξύμωρο είναι ότι τελικά δεν μιλάμε για μια πραγματικά δίκαιη μετάβαση των τοπικών κοινωνιών. Μιλάμε κυρίως για μια μετάβαση σχεδιασμένη γύρω από τις ανάγκες και τις επιχειρηματικές επιλογές της ΔΕΗ και των μεγάλων ενεργειακών συμφερόντων, με τις τοπικές κοινωνίες να παραμένουν στο περιθώριο της επόμενης ημέρας.

Οικονομία και ανάπτυξη

Στο πεδίο της οικονομίας και της ανάπτυξης, η κατάσταση που έχει διαμορφωθεί στη Δυτική Μακεδονία και στη Μεγαλόπολη συνιστά πλέον σαφή διάψευση των κυβερνητικών δεσμεύσεων περί «Δίκαιης Μετάβασης». Επτά χρόνια μετά τις εξαγγελίες για ένα νέο

αναπτυξιακό πρότυπο, οι τοπικές κοινωνίες συνεχίζουν να ακούν μεγάλα λόγια, φιλόδοξες ανακοινώσεις, εξαγγελίες για εμβληματικές επενδύσεις, επιταχύνσεις και εκθετικές αυξήσεις εκταμιεύσεων, χωρίς όμως να βλέπουν πραγματικό αποτύπωμα στην καθημερινότητά τους και στην πραγματική οικονομία της περιοχής. Κυβερνητικά κλιμάκια επισκέπτονται κατά διαστήματα τη Δυτική Μακεδονία, διοργανώνουν συσκέψεις και παρουσιάσεις, μιλούν για ανάπτυξη, καινοτομία και νέες θέσεις εργασίας, όμως μόνο στασιμότητα επικρατεί. Η περιοχή συνεχίζει να καταγράφει από τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στη χώρα, η φυγή νέων ανθρώπων εντείνεται, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις ασφυκτιούν και ο παραγωγικός ιστός αποδυναμώνεται χρόνο με τον χρόνο

Η τοπική επιχειρηματικότητα συνεχίζει να αντιμετωπίζει ασφυκτικές συνθήκες, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αδυνατούν να βρουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση, ενώ η περιβόητη Ρήτρα Δίκαιης Μετάβασης, που θα εξασφάλιζε προτεραιότητα στις λιγνιτικές περιοχές σε κρίσιμες δημόσιες πολιτικές και χρηματοδοτήσεις, δεν απέκτησε ποτέ ουσιαστική θεσμική ισχύ, παρόλο που ψηφίστηκε από τη δική σας κυβέρνηση.

Την ίδια στιγμή, μια σειρά επενδυτικών σχεδίων που παρουσιάστηκαν ως ο πυρήνας της επόμενης ημέρας είτε καθυστερούν υπερβολικά είτε τελικά δεν υλοποιούνται (Sunlight, WhiteDragon, υδρογόνο). Οι τοπικές κοινωνίες παρακολουθούν διαρκώς εξαγγελίες για μεγάλες επενδύσεις, χωρίς να βλέπουν πραγματική αλλαγή στην καθημερινότητά τους. Η έλλειψη κρίσιμων υποδομών, όπως σύγχρονες σιδηροδρομικές συνδέσεις, ολοκληρωμένα βιομηχανικά πάρκα και ουσιαστικά αναπτυξιακά κίνητρα, καθιστά ακόμη δυσκολότερη την προσέλκυση παραγωγικών δραστηριοτήτων. Έτσι, αντί η μετάβαση να λειτουργήσει ως ευκαιρία ανασυγκρότησης, έχει δημιουργήσει ένα κλίμα παρατεταμένης αβεβαιότητας και στασιμότητας, που εντείνει την αποεπένδυση και την αίσθηση εγκατάλειψης.

Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης

Ακόμη πιο αποκαλυπτική είναι η εικόνα γύρω από το ίδιο το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (Τ.Δ.Μ.), το οποίο παρουσιάστηκε ως ο βασικός μοχλός ανασυγκρότησης των λιγνιτικών περιοχών. Παρά τις επαναλαμβανόμενες εξαγγελίες σας για δισεκατομμύρια ευρώ, η πραγματική απορροφητικότητα παραμένει εξαιρετικά χαμηλή, φτάνοντας μόλις στο 2%, επτά ολόκληρα χρόνια μετά την έναρξη της διαδικασίας απολιγνιτοποίησης. Πρόκειται για μια εικόνα που αποτυπώνει όχι μόνο καθυστερήσεις, αλλά βαθιά αδυναμία σχεδιασμού, συντονισμού και υλοποίησης. Οι πρώτες εντάξεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη Δυτική Μακεδονία πραγματοποιήθηκαν με τεράστια καθυστέρηση και χωρίς μέχρι στιγμής να έχουν δημιουργήσει ουσιαστικό αριθμό θέσεων εργασίας. Με πραγματική απορρόφηση του προγράμματος στο 2% πήγατε στη Δυτική Μακεδονία με αμετροέπεια να εξαγγείλετε τον Κόμβο Καινοτομίας Δυτικής Μακεδονίας. Την ίδια ώρα διοχετεύονται εκατομμύρια Ευρώ σε τεχνικούς συμβούλους και συμβουλευτικές υπηρεσίες, σε φορείς εκτός της περιοχής, δίχως να έχουν δώσει απτά αποτελέσματα.

Ενώ η Δυτική Μακεδονία χάνει επιχειρήσεις, νέους ανθρώπους και παραγωγικό χρόνο, η κυβέρνηση και η Περιφερειακή Αρχή έχουν βαφτίσει «καινοτομία» ακόμη έναν υπερσυγκεντρωτικό διοικητικό μηχανισμό, όπου τα εκατομμύρια κατευθύνονται πρωτίστως

σε κτίρια, φορείς, δομές και ημέτερους μηχανισμούς εξουσίας και όχι στις ίδιες τις επιχειρήσεις που παλεύουν καθημερινά να επιβιώσουν.

Ερωτηματικά για τις προτεραιότητες της κυβέρνησης δημιουργούνται και με την εκκωφαντική απουσία των από το 2021 πολλαπλώς αναγγελλθέντων 7,5δισ.€ του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης και ειδικότερα του συμπεριλαμβανομένου σε αυτά 1,6δισ.€ για τη Δυτική Μακεδονία και πως αυτά εξαφανίστηκαν από τον κεντρικό σχεδιασμό του Εθνικού Προγράμματος για την Ελλάδα 2035.

Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι η συζήτηση για έναν ουσιαστικό Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης δεν ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2019. Η πρώτη ολοκληρωμένη πρόταση για Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης σε ευρωπαϊκό επίπεδο είχε ήδη παρουσιαστεί το 2018 από την προηγούμενη κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, αναγνωρίζοντας έγκαιρα την ανάγκη οργανωμένης και κοινωνικά δίκαιης ενεργειακής μετάβασης. Ο κος Μητσοτάκης δεν ξεκίνησε από το μηδέν, όπως συχνά επιχειρεί να εμφανίσει. Παρέλαβε ήδη διαμορφωμένο πλαίσιο, έτοιμο μηχανισμό και διαθέσιμους πρώτους πόρους ύψους 60εκ. € για νέες επενδύσεις και αναπτυξιακές παρεμβάσεις στις περιοχές μετάβασης. Κι όμως, ακόμη και αυτά τα πρώτα διαθέσιμα εργαλεία και χρηματοδοτήσεις δεν αξιοποιήθηκαν ουσιαστικά, επιβεβαιώνοντας ότι πίσω από τις διαρκείς εξαγγελίες και τα μεγάλα λόγια δεν υπήρξε ποτέ πραγματικό σχέδιο εφαρμογής και παραγωγικής ανασυγκρότησης των περιοχών.

Κοινωνική Συνοχή - Απασχόληση

Οι συνέπειες στην απασχόληση είναι ακόμη πιο βαριές. Η απώλεια χιλιάδων άμεσων και έμμεσων θέσεων εργασίας στη λιγνιτική αλυσίδα δεν έχει αναπληρωθεί ούτε ποσοτικά ούτε ποιοτικά (τόσο στη Δυτική Μακεδονία, όσο και στη Μεγαλόπολη). Η απολιγνιτοποίηση έχει επηρεάσει άμεσα και έμμεσα περίπου 12.000 έως 25.000 θέσεις εργασίας, με το κύριο βάρος των απωλειών να εντοπίζεται στη Δυτική Μακεδονία και δευτερευόντως στη Μεγαλόπολη Αρκαδίας. Σήμερα, ο Δήμος Μεγαλόπολης αριθμεί περίπου 8.500 κατοίκους, με τους 5.000 να συγκεντρώνονται στην πόλη και σύμφωνα με το Δήμαρχο της πόλης, με το κλείσιμο των μονάδων έχουν χαθεί περίπου 3.000 θέσεις εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των εξωτερικών συνεργατών της ΔΕΗ.

Οι νέες θέσεις που κατά καιρούς εξαγγέλλονται αφορούν κυρίως προσωρινή ή περιορισμένης κλίμακας απασχόληση, χωρίς δυνατότητα να καλύψουν το τεράστιο κενό που δημιουργήθηκε από την αποχώρηση της ΔΕΗ από την παραγωγική δραστηριότητα της περιοχής. Το αποτέλεσμα είναι η ανεργία να παραμένει υψηλή, ιδιαίτερα για τους νέους ανθρώπους, οι οποίοι εγκαταλείπουν μαζικά τον τόπο τους αναζητώντας εργασία και προοπτική αλλού. Η πληθυσμιακή συρρίκνωση, η γήρανση του πληθυσμού και η ερήμωση χωριών και μικρών πόλεων συνθέτουν πλέον μια πραγματικότητα που δεν μπορεί να αποκρυφτεί πίσω από στατιστικές παρουσιάσεις περί μείωσης της ανεργίας. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ (2025) η Δυτική Μακεδονία είναι στην κορυφή της Ελλάδας σε ανεργία, με ποσοστό 15,1% ενώ στην υπόλοιπη χώρα κυμαίνεται στο 8,6% (εθνικός μέσος όρος). Το πρόβλημα είναι ότι η ανεργία εκεί έχει χαρακτήρα δομικό, όχι εποχιακό, ενώ παράλληλα έχει μειωθεί πολύ ο ενεργός πληθυσμός (από το 2011 έως το 2021, μείωση 10,3) η

μεγαλύτερη στην χώρα. Η μείωση του πληθυσμού είναι το μεγάλο πρόβλημα και για τη Μεγαλόπολη, που συρρικνώθηκε κατά 10.000 άτομα την τελευταία δεκαετία.

Η πολιτική κατάρτισης των ανέργων δεν φαίνεται να συνδέεται με ένα ουσιαστικό σχέδιο παραγωγικής επανένταξης. Αντί να δημιουργούνται νέες σταθερές θέσεις εργασίας με επίκεντρο τις ανάγκες της περιοχής, κυριαρχεί μια λογική προγραμμάτων προσωρινού χαρακτήρα και επιδοτούμενης κατάρτισης, η οποία συχνά αφήνει πίσω της ανθρώπους που παραμένουν άνεργοι, παρά τα διαδοχικά “πιστοποιητικά εξειδίκευσης”. Οι τοπικές κοινωνίες αισθάνονται ότι η μετάβαση μετατρέπεται σε μια διαδικασία διαχείρισης της ανεργίας και όχι σε πραγματικό σχέδιο ανάπτυξης. Στα παραπάνω αποτελέσματά σας, προστίθεται και η έκθεση κόλαφος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα προγράμματα κατάρτισης του Τ.Δ.Μ. η οποία κάνει λόγο για κακοδιαχείριση των κονδυλίων και χαρακτηρίζει τα ευρήματα ως συστημικά. Αποτέλεσμα αυτούς είναι η περικοπή κατά 25% των ελεγχθέντων έργων με πρόστιμο που θα πληρωθεί από όλους τους φορολογούμενους.

Επιπρόσθετα στα ανωτέρω προβλήματα, οι τοπικές κοινωνίες βιώνουν και τη σταδιακή αποδόμηση της κοινωνικής τους συνοχής, με κοινότητες ολόκληρες να παραμένουν επί χρόνια εγκλωβισμένες στην αβεβαιότητα, στις διαρκείς κυβερνητικές παλινωδίες και στην αίσθηση ότι η Πολιτεία αντιμετωπίζει τις ζωές και το μέλλον τους ως υποσημείωση ενός πρόχειρου ενεργειακού σχεδιασμού.

Η περίπτωση της Ακρινής αποτελεί ίσως το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα της προχειρότητας και των συνεχών παλινωδιών που συνοδεύουν τη διαχείριση της μετάβασης. Το 2022 η κυβέρνηση παρέδιδε στους κατοίκους σχέδιο εναλλακτικής μετεγκατάστασης, αναγνωρίζοντας ουσιαστικά την αδυναμία βιώσιμης παραμονής του οικισμού, ενώ το 2025 οι ίδιες κυβερνητικές πλευρές εμφανίζονται να εξαγγέλλουν πλέον “αναβάθμιση του οικισμού” μέσω νέου χρηματοδοτικού προγράμματος. Στην Αχλάδα Φλώρινας, οι κάτοικοι παραμένουν εδώ και χρόνια εγκλωβισμένοι σε ένα καθεστώς αβεβαιότητας, θεσμικής αδράνειας και συνεχών υποσχέσεων χωρίς αντίκρισμα. Παρά τις δεσμεύσεις της Πολιτείας, τις αποφάσεις που αναγνώριζαν την ανάγκη απαλλοτριώσεων για λόγους δημόσιου συμφέροντος, ασφάλειας και προστασίας της υγείας, οι διαδικασίες παραμένουν ουσιαστικά παγωμένες, αφήνοντας τους κατοίκους σε μια παρατεταμένη κατάσταση ανασφάλειας και εγκατάλειψης.

Περιβάλλον - Κλιματικοί Στόχοι

Ακόμη και στο πεδίο που επιχειρήσατε να οικοδομήσετε το βασικό επικοινωνιακό και πολιτικό αφήγημά σας και το δήθεν πράσινο προφίλ του κ. Μητσοτάκη, η πραγματικότητα αποδεικνύεται πολύ λιγότερο «πράσινη» από ό,τι παρουσιάζετε με τις μεγαλόστομες πανηγυρικές κυβερνητικές σας δηλώσεις. Η μείωση των ανθρακικών εκπομπών δεν επιτυγχάνεται συστηματικά. Η χώρα εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντικές αποκλίσεις και υπερβάσεις, ενώ η αυξημένη εξάρτηση από το εισαγόμενο φυσικό αέριο απλώς μετατόπισε το πρόβλημα χωρίς να δημιουργήσει ένα πραγματικά ανθεκτικό και βιώσιμο ενεργειακό μοντέλο. Πίσω από το κατασκευασμένο πράσινο προφίλ που προβάλλετε διαφημιστικά, αποκαλύπτεται μια πολιτική περισσότερο επικοινωνιακή παρά ουσιαστική.

Ταυτόχρονα, η ίδια η περιβαλλοντική διαχείριση στις λιγνιτικές περιοχές αποκαλύπτει το χάσμα ανάμεσα στα κυβερνητικά συνθήματα και στην πραγματικότητα που βιώνουν οι κάτοικοι των δύο περιοχών. Η υποχρέωση της Δ.Ε.Η. για αποκατάσταση των εδαφών στις λιγνιτικές περιοχές και την επαναπόδοσή τους στην τοπική κοινωνία και τον πρωτογενή τομέα έχει -με κυβερνητική συνέργεια και ευθύνη- αγνοηθεί ποικιλοτρόπως καθώς παρατηρείται συστηματική καταστρατήγηση της κείμενης νομοθεσίας (Μεταλλευτικός κώδικας, όροι απαλλοτρίωσης κλπ.).

Με τις διατάξεις του περιβαλλοντοκτόνου ν.4685/2020, εμπνεύσεως κ. Χατζηδάκη, δόθηκε η δυνατότητα εγκατάστασης φωτοβολταϊκών σταθμών ακόμη και σε γη υψηλής παραγωγικότητας, υπό την προϋπόθεση ότι οι εκτάσεις αυτές είχαν χαρακτηριστεί στο παρελθόν ως περιοχές εξορυκτικής δραστηριότητας λιγνίτη. Στην πράξη, η ρύθμιση αυτή οδήγησε στην παραχώρηση περίπου 51.500 στρεμμάτων εύφορης γης για ανάπτυξη έργων Α.Π.Ε., πολλαπλάσιας έκτασης από εκείνη που αρχικά προβλεπόταν. Η επιλογή αυτή έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τον μέχρι τότε περιβαλλοντικό σχεδιασμό και με τις ίδιες τις εγκεκριμένες περιβαλλοντικές μελέτες των ορυχείων Πτολεμαΐδας και Αμυνταίου, οι οποίες προέβλεπαν την υποχρεωτική αποκατάσταση των εδαφών και την επαναφορά τους σε γεωργικές και παραγωγικές χρήσεις. Οι μελέτες αυτές αναγνώριζαν μάλιστα ότι τα αποκατεστημένα εδάφη μπορούσαν να αποκτήσουν παραγωγικότητα αντίστοιχη ή ακόμη και υψηλότερη από εκείνη της ευρύτερης περιοχής, δημιουργώντας προϋποθέσεις αγροτικής ανάπτυξης και οικονομικής ανασυγκρότησης για τις τοπικές κοινωνίες.

Αντί όμως να αξιοποιηθούν οι εκτάσεις αυτές προς όφελος της τοπικής ανάπτυξης και της αγροτικής οικονομίας, επιλέχθηκε ένα μοντέλο μαζικής παραχώρησής τους για μεγάλες ενεργειακές επενδύσεις. Το αποτέλεσμα αυτών των επιλογών σας, είναι η Δ.Ε.Η. -κατά παράβαση της θεμελιώδους περιβαλλοντικής αρχής της Ε.Ε "ο ρυπαίνων πληρώνει" - να απαλλάσσεται ουσιαστικά από κρίσιμες υποχρεώσεις περιβαλλοντικής αποκατάστασης και επιστροφής γης που είχε απαλλοτριωθεί για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Την ίδια στιγμή, μια εταιρεία που πλέον λειτουργεί με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και περιορισμένη συμμετοχή του Δημοσίου αποκτά προνομιακή πρόσβαση σε τεράστιες εκτάσεις δημόσιου χαρακτήρα και τις αξιοποιεί μέσω συμφωνιών με μεγάλους επενδυτικούς ομίλους για την εγκατάσταση Α.Π.Ε., χωρίς ουσιαστικό ανταποδοτικό όφελος για τις τοπικές κοινωνίες.

Η σημερινή καθυστέρηση και προχειρότητα στις αποκαταστάσεις δεν αποτελεί έκπληξη. Ήταν ουσιαστικά προδιαγεγραμμένη ήδη από το αρχικό MasterPlan της απολιγνιτοποίησης, για το οποίο σας προειδοποιούσαμε ότι ήταν ελλιπές, καθώς δεν είχε προηγηθεί μια ολοκληρωμένη εκτίμηση της πραγματικής κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος στις λιγνιτικές περιοχές. Χωρίς σαφή αποτύπωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των αναγκών αποκατάστασης, ήταν αδύνατο να υπάρξουν ρεαλιστικές και τεκμηριωμένες προτάσεις για την επόμενη ημέρα. Το αποτέλεσμα των πρόχειρων και επιφανειακών πολιτικών επιλογών σας, το βιώνουν οι περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας και της Μεγαλόπολης.

Ούτε οι υδάτινοι πόροι της Δυτικής Μακεδονίας φαίνεται τελικά να ξέφυγαν από τον σχεδιασμό της βίαιης και μονοδιάστατης μετάβασής σας. Μεθοδευμένα και σχεδόν εν

κρυπτώ, το νερό της περιοχής παύει σταδιακά να αντιμετωπίζεται ως στρατηγικός φυσικός πόρος για την αγροτική παραγωγή και τη βιώσιμη ανάπτυξη και μετατρέπεται σε εργαλείο εξυπηρέτησης των ενεργειακών αναγκών γιγαντιαίων εγκαταστάσεων και data centers της ΔΕΗ. Την ίδια ώρα που οι αγρότες βλέπουν εύφορες εκτάσεις να χαρακτηρίζονται αιφνιδιαστικά ως προβληματικές υδατικά και τις ενισχύσεις τους να περικόπτονται, η κυβέρνηση ανοίγει τον δρόμο για τη δέσμευση γης και νερού υπέρ ενός συγκεντρωτικού ενεργειακού μοντέλου που αντιμετωπίζει τη Δυτική Μακεδονία όχι ως τόπο παραγωγής και ζωής, αλλά ως ενεργειακή δεξαμενή προς εκμετάλλευση. Έτσι, αντί η μεταλιγνιτική εποχή να αποτελέσει ευκαιρία αναγέννησης του πρωτογενούς τομέα και στήριξης της τοπικής οικονομίας, η περιοχή οδηγείται σε μια νέα μορφή εξάρτησης, όπου ακόμη και οι φυσικοί της πόροι εκχωρούνται σιωπηλά σε επιλογές που εξυπηρετούν πρωτίστως τις ανάγκες των μεγάλων ενεργειακών σχεδιασμών και όχι των ίδιων των κατοίκων της.

Πρόσβαση στην ενέργεια & Ενεργειακή Δημοκρατία

Η ΔΕΗ έχει πάψει να λειτουργεί ως δημόσια επιχείρηση ηλεκτρισμού, δεν υπηρετεί τον αναπτυξιακό και κοινωνικό της ρόλο, ούτε για τη χώρα, ούτε για τη Δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη. Λειτουργεί ως ιδιωτική εταιρεία, μέλος ενός καρτέλ, που σωρεύει υπερκέρδη. Η κυβέρνηση δια του κ. Μητσοτάκη, λέει μεγάλα λόγια στο εξωτερικό για δημιουργία εντυπώσεων περί ρύθμισης των στρεβλώσεων, αλλά εντός της χώρας αποφεύγει συστηματικά εδώ και χρόνια να συγκρουστεί με τις ολιγοπωλιακές πρακτικές, αφήνοντας τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις να σηκώνουν το βάρος μιας από τις ακριβότερες ενεργειακές κρίσεις στην Ευρώπη. Και το ακόμη πιο ανησυχητικό είναι ότι δεν υπήρξε ουσιαστική κινητοποίηση ούτε μετά τις σοβαρές επισημάνσεις της έκθεσης του ACER για στρεβλώσεις και φαινόμενα χειραγώγησης στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ούτε μετά τις επανειλημμένες παρεμβάσεις της ελληνικής βιομηχανίας, η οποία καταγγέλλει συστηματικά αδιαφανείς πρακτικές και σοβαρές δυσλειτουργίες στους μηχανισμούς ευστάθειας και στην αγορά εξισορρόπησης, ζητώντας επίμονα στοχευμένους ελέγχους και ρυθμιστικές παρεμβάσεις που μέχρι σήμερα παραμένουν ουσιαστικά ανεκπλήρωτες. Η απροθυμία της κυβέρνησης να παρέμβει είναι σκανδαλώδης πλέον.

Ένα από τα ελάχιστα ουσιαστικά κοινωνικά και αναπτυξιακά αντισταθμιστικά οφέλη που απέκτησαν οι τοπικές κοινωνίες από δεκαετίες λιγνιτικής δραστηριότητας, μετατρέπεται σήμερα σε πεδίο αβεβαιότητας και οικονομικής ασφυξίας, ως άμεση συνέπεια της αλλοπρόσαλλης ενεργειακής πολιτικής της κυβέρνησης σας. Έχουν περάσει επτά χρόνια και δεν φροντίσατε ούτε καν να διασφαλίσετε την απρόσκοπτη λειτουργία της τηλεθέρμανσης, αφήνοντας τις τηλεθερμάνσεις να λειτουργούν χωρίς σταθερό σχέδιο και με το κόστος να μετακυλιέται τελικά στους ίδιους τους πολίτες που υποτίθεται ότι θα προστατεύονταν από τη δίκαιη μετάβαση σας.

Εδώ αναδεικνύεται ξεκάθαρα η αντίφαση των πολιτικών σας επιλογών. Δημιουργήσατε πρόβλημα βιωσιμότητας στις τηλεθερμάνσεις με τη βίαιη απολιγνιτοποίηση και τώρα επιχειρείτε να το λύσετε φορτώνοντας στις τοπικές κοινωνίες ένα νέο περιβαλλοντικό και οικονομικό βάρος με την καύση απορριμμάτων. Με αυθαίρετες αλλαγές στον Εθνικό Σχεδιασμό που ανοίγουν τον δρόμο για ιδιωτική διαχείριση και καύση σύμμεικτων

απορριμμάτων, εν κρυπτώ μελέτες και αποφάσεις οδηγείτε σε μια κατάσταση που γεννά σοβαρά περιβαλλοντικά και κοινωνικά ερωτήματα και μεταφέρει νέο κόστος στις τοπικές κοινωνίες.

Η πράσινη μετάβαση για να είναι δίκαιη ώστε να μη μείνει κανένας πίσω, απαιτεί τη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού και υλοποίησης των ενεργειών. Για δε την υλοποίηση έργων ΑΠΕ οι επενδύσεις μικρής κλίμακας και οι ενεργειακές κοινότητες είναι εκείνες που διαμοιράζουν και διαχέουν τα οφέλη στις τοπικές κοινωνίες. Ωστόσο, τα αποτελέσματά σας και εδώ είναι απογοητευτικά. Η προκλητική σας υπουργική απόφαση τον Αύγουστο του 2022 να δοθεί καθολική προτεραιότητα στην χορήγηση οριστικών προσφορών σύνδεσης στο Ηλεκτρικό Δίκτυο σε όλα τα έργα των μεγάλων εταιριών του κλάδου εντός των πληττόμενων περιοχών υπό μετάβαση, έχει στερήσει το δικαίωμα επιβίωσης και ανάπτυξης των ντόπιων επενδυτών.

Ενεργειακή ασφάλεια

Η εικόνα που εκπέμπεται τα τελευταία χρόνια γύρω από την ενεργειακή πολιτική της χώρας δεν παραπέμπει σε σοβαρό εθνικό σχεδιασμό, αλλά σε μια διαρκή αλληλουχία πρόχειρων, ατεκμηρίωτων και αντιφατικών αποφάσεων, που λαμβάνονται ερήμην των τοπικών κοινωνιών και συχνά επιβάλλονται με όρους αυταρχισμού. Δεν είναι τυχαίο ότι, κάθε φορά που οι κάτοικοι της Δυτικής Μακεδονίας και της Μεγαλόπολης ζητούν απαντήσεις για το μέλλον τους, ο κος Μητσοτάκης επιλέγει να απαντά περισσότερο με αστυνομικές δυνάμεις και ΜΑΤ παρά με διαφάνεια, διάλογο και πειστικό σχέδιο μετάβασης. Αυτή ακριβώς η αντίληψη διαπερνά και τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάστηκε η απολιγνιτοποίηση, δηλαδή, χωρίς σοβαρή τεchnοοικονομική τεκμηρίωση, χωρίς συνεκτικό ενεργειακό σχεδιασμό και χωρίς πραγματική μέριμνα για την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας.

Από το 2019 προειδοποιούσαμε ότι η βίαιη υποκατάσταση του λιγνίτη από εισαγόμενο φυσικό αέριο δεν συνιστά ενεργειακή μετάβαση αλλά αλλαγή μορφής ενεργειακής εξάρτησης. Και σήμερα, μέσα στις γεωπολιτικές αναταράξεις και τη διεθνή αστάθεια των αγορών ενέργειας, αποδεικνύεται πόσο επικίνδυνη και κοντόφθαλμη ήταν αυτή η επιλογή. Η χώρα έκλεισε βιαστικά εγχώριες μονάδες βάσης για να στηριχθεί σε εισαγόμενο ορυκτό καύσιμο, εκθέτοντας νοικοκυριά, επιχειρήσεις και την ίδια την οικονομία σε ακραίες διακυμάνσεις κόστους και κινδύνους εφοδιασμού.

Ακόμη πιο χαρακτηριστική είναι η υπόθεση της Πτολεμαΐδας V, ίσως το πιο εμβληματικό παράδειγμα ενεργειακού και αναπτυξιακού παραλογισμού. Μια υπερσύγχρονη μονάδα, στην οποία επενδύθηκαν 1,5 δις. €, σχεδιάζεται να μετατραπεί εσπευσμένα σε μονάδα φυσικού αερίου χωρίς σαφή τεchnοοικονομική τεκμηρίωση, χωρίς επαρκή διαφάνεια και με κόστος που προσεγγίζει εκείνο μιας νέας αυτόνομης μονάδας. Και ενώ επί μήνες ΥΠΕΝ και ΔΕΗ παρουσιάζατε την απόφαση ως οριστική και αδιαπραγμάτευτη, μόλις πριν λίγες ημέρες αναγκαστήκατε υπό την πίεση των πραγματικών αναγκών του συστήματος να επαναφέρετε προσωρινά τη λειτουργία της μονάδας και να παγώσετε μέρος των σχεδιασμών σας. Το γεγονός αυτό αποκαλύπτει με τον πιο ηχηρό τρόπο ότι ο ενεργειακός

σχεδιασμός της χώρας δεν στηρίζεται σε σταθερές στρατηγικές επιλογές, αλλά σε διαρκείς αυτοσχεδιασμούς, αντιφάσεις και κινήσεις πανικού που σας εκθέτουν.

Και ενώ η πραγματικότητα σας διαψεύδει διαρκώς, συνεχίζετε να αντιμετωπίζετε ως ξεπερασμένη κάθε τεκμηριωμένη άποψη που επιμένει στην ανάγκη διατήρησης ενός ελάχιστου ποσοστού λιγνιτικής παραγωγής (10%) για λόγους ενεργειακής ασφάλειας και σταθερότητας του συστήματος.

Σήμερα η λειτουργία της μονάδας Πτολεμαΐδα V στοιχίζει 110€/MWh ενώ οι μονάδες φυσικού αερίου στα 140€/MWh. Λόγω της ανόδου της τιμής του φυσικού αερίου η διαφορά θα αυξηθεί περαιτέρω προς όφελος των συμφωνιών που προωθείτε για LNG, δηλαδή συνάλλαγμα που θα φύγει εκτός Ελλάδας. Το παραπάνω προστίθεται στις άνω των 3000 θέσεις εργασίας που χάνονται.

Τα πραγματικά δεδομένα δείχνουν ότι η Πτολεμαΐδα 5 δεν είναι το ακριβό βάρος που παρουσιάζετε. Αντίθετα, ήδη με τις σημερινές τιμές φυσικού αερίου, η λειτουργία της μπορεί να είναι οικονομικά συμφέρουσα ακόμη και αν συνυπολογιστεί το υψηλό κόστος δικαιωμάτων CO₂. Και αυτό αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία σε μια περίοδο διεθνούς αστάθειας, όπου η Ελλάδα εξαρτάται όλο και περισσότερο από εισαγόμενο φυσικό αέριο και LNG, δηλαδή από ένα καύσιμο ακριβό, γεωπολιτικά επισφαλές και με σημαντικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα λόγω μεταφοράς και διαρροών μεθανίου. Για αυτό και η Πτολεμαΐδα V οφείλει να παραμείνει σε λειτουργία τουλάχιστον μέχρι η χώρα να αποκτήσει ένα πραγματικά αξιόπιστο σύστημα αποθήκευσης και δικτύων για τις ΑΠΕ, ώστε να διασφαλίζονται ταυτόχρονα η ενεργειακή ασφάλεια και οι προσιτές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας.

Η ολοκληρωτική αντικατάσταση του λιγνίτη από το φυσικό αέριο όχι μόνον δεν συμβάλλει στην απανθρακοποίηση, αλλά το σύνολο της η Θερμικής Παραγωγής, δηλαδή το μεγαλύτερο τμήμα της ενέργειας βάσης, που είναι ο κρίσιμος παράγοντας για την εύρυθμη λειτουργία του ηλεκτρικού συστήματος της χώρας, αλλά και την ασφάλεια εφοδιασμού και τη λειτουργία της αγοράς, τείνει να ελέγχεται από τους ιδιώτες, οι οποίοι θα κατέχουν την πλειοψηφία της εγκατεστημένης ισχύος. Το γεγονός αυτό ενισχύει την αναγκαιότητα ύπαρξης στη χώρα μας μιας επιχείρησης υπό δημόσιο έλεγχο όπως ήταν η ΔΕΗ πριν την κυβερνητική απόφαση της Ν.Δ που αποδυνάμωσε, μέχρι καταργήσεως, το «Δ» από τον τίτλο της. Η επικείμενη Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου θα μπορούσε να είναι η αφετηρία απόκτησης πλειοψηφικού πακέτου των μετοχών της ΔΕΗ από πλευράς του Δημοσίου.

Η κυβέρνηση αντιμετώπισε την απολιγνιτοποίηση αποκλειστικά ως λογιστικό και επικοινωνιακό στόχο και όχι ως εθνικό σχέδιο παραγωγικής ανασυγκρότησης. Αντί για ένα πολυδιάστατο σχέδιο ενεργειακής μετάβασης με βιομηχανική πολιτική, δημόσιο έλεγχο κρίσιμων υποδομών, αποκεντρωμένη παραγωγή, αποθήκευση ενέργειας, ενεργειακές κοινότητες και ουσιαστική συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών, επιλέχθηκε ένα μοντέλο βίαιης αποβιομηχάνισης και μονομερούς εξάρτησης από εισαγόμενα καύσιμα και ολιγοπωλιακές δομές αγοράς. Η δική μας πρόταση παραμένει διαχρονικά σταθερή για σταδιακή και κοινωνικά δίκαιη μετάβαση, με διατήρηση κρίσιμης λιγνιτικής ισχύος για λόγους ασφάλειας μέχρι να ολοκληρωθούν οι αναγκαίες υποδομές αποθήκευσης και

δικτύων, ενίσχυση της ενεργειακής δημοκρατίας μέσω ενεργειακών κοινοτήτων και αυτοπαραγωγής και ένα πραγματικό παραγωγικό σχέδιο που θα κρατήσει ζωντανές τη Δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη (ρήτρες ενεργειακής και κοινωνικής ασφάλειας, απασχόλησης και τοπικής ανταποδοτικότητας, φορολογικές ρυθμίσεις).

Επειδή μετά από επτά (7) έτη ανεπάρκειας στις πρώην λιγνιτικές περιοχές, αποδεικνύεται ότι δεν είχατε κανένα αναπτυξιακό σχεδιασμό, παρά μόνο σχέδιο ανάπτυξης των κερδών της ΔΕΗ και των καρτέλ ενέργειας του φυσικού αερίου και των μεγάλων ΑΠΕ.

Επειδή δεν υπάρχει περιθώριο για άλλα ευχολόγια και εξαγγελίες

Επειδή από τα έως σήμερα εξαγγελθέντα μέτρα δεν έχουν προκύψει ουσιαστικά αποτελέσματα αλλά βαθύτατες πληγές

Κατόπιν όλων των ανωτέρω, επερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Θα διατηρήσετε τις λιγνιτικές μονάδες στο σύστημα, όπως επιτάσσουν οι διεθνείς γεωπολιτικές εξελίξεις, η ενεργειακή αυτάρκεια της χώρας και εισηγούνται οι αρμόδιοι φορείς όπως ο ΑΔΜΗΕ και το ΤΕΕ;
2. Σκοπεύετε να ανακαλέσετε την απόφασή σας για κλείσιμο των λιγνιτικών μονάδων, εξασφαλίζοντας μια συμμετοχή στο μείγμα, τουλάχιστον 10%; Θα αλλάξετε την απόφασή σας για την ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ V; Αν όχι, σε ποια μελέτη και στοιχεία στηρίζετε την απόφασή σας;
3. Ποιες ενέργειες θα κάνετε για την αντιστροφή των αρνητικών ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών στις λιγνιτικές περιοχές;
4. Ποια μέτρα θα λάβετε για τη στήριξη των εργαζομένων, ανέργων, συμβασιούχων και εργολαβικών εργαζομένων στις λιγνιτικές περιοχές;
5. Πώς δικαιολογείτε τη μεγάλη καθυστέρηση και τη χαμηλή απορροφητικότητα του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης και την ισχνή εκταμίευση των προγραμμάτων;
6. Ποια είναι η συνεισφορά του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στις υπό μετάβαση περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης; Παρουσιάστε ποσοστά των απορροφήσεων κατά τα προηγούμενα έτη
7. Πόσα στρέμματα γης, με ποια διαδικασία και τι αντίτιμο έχουν επαναποδοθεί στις τοπικές κοινωνίες από τη ΔΕΗ;
8. Πόσες αποκαταστάσεις (σε στρέμματα) έχουν ολοκληρωθεί έως σήμερα; Πόσες και σε ποιες περιοχές είναι σε εξέλιξη; Ποιος έχει αναλάβει το κόστος;
9. Ποιες είναι οι επίσημες δεσμεύσεις και τα οριστικά χρονοδιαγράμματα για τη απρόσκοπτη λειτουργία της τηλεθέρμανσης στην Π.Ε. Κοζάνης, χωρίς επιβάρυνση για τους πολίτες τα επόμενα χρόνια;

10. Πότε θα ολοκληρωθεί η Σ.Η.Θ.Υ.Α. στην περιοχή, με ποιο κόστος και πως θα ενισχύσει τις οικείες δημοτικές επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν πρόβλημα εξαιτίας της έλλειψης κυβερνητικής στήριξης;
11. Ως προς ποια παράμετρο συνιστά περιβαλλοντική βελτίωση η χρήση πετρελαίου για τις τηλεθερμάνσεις;
12. Ποια είναι η σημερινή εξέλιξη του προγράμματος της «αναβάθμισης» του οικισμού Ακρινής;
13. Έχουν διενεργηθεί από την Επιθεώρηση Μεταλλείων οι απαραίτητοι έλεγχοι των συνεχόμενων κατολισθήσεων πέριξ της Αχλάδας, που καταγγέλλουν οι κάτοικοι; Ποια τα συμπεράσματά σας;

Οι Επερωτώντες Βουλευτές

Φάμελλος Σωκράτης

Καλαματιανός Διονύσης

Ακρίτα Έλενα

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γιώργος

Γεροβασίλη Όλγα

Γιαννούλης Χρήστος

Δούρου Ειρήνη

Ζαμπάρας Μιλτιάδης

Καραμέρος Γιώργος

Κασιμάτη Νίνα

Κεδίκογλου Συμεών

Κόκκαλης Βασίλης

Κοντοτόλη Μαρίνα

Μαμουλάκης Χάρης

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Κατερίνα
Ξανθόπουλος Θεόφιλος
Παναγιωτόπουλος Ανδρέας
Παπαηλιού Γιώργος
Παππάς Νίκος
Τσαπανίδου Πόπη
Ψυχογιός Γιώργος